

5228'le gönderdiğiniz her bir boş SMS
(Avea faturalı hatlar için, henüz diğer hatlardan onay gelmedi)
koy çocukları için bir kitaba dönüşüyor...
Bağış yapan arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyoruz...

Bu akşam sevgili Erden'in Tanzanya ya Klimanjaro'ya
doğru yolculuğunun notları geliyor ekte...
Aslında bir yerde ILKYAR olarak biz kolayına kaçıyoruz,
Erden'in notlarından çocukların durumunun ne kadar
ve umutlarının da beklediğimizden daha da kötü olduğunu hissediyor ve
üzülüyoruz...
Belki de burada da YIBO modeli uygulamak gerekir diye yazmış,
sanırım doğru model bu olurdu...

Erden Klimanjaro'nun eteklerinde bir okul yaptırma amaçları
için de pedala basıyor su sıralar...

Saygılarımızla,
ILKYAR

--

Orda bir YIBO var...
<http://www.ilkyar.org.tr>

Around-n-Over

HARİTA

Site
Engl[HABERLER](#) | [HARİTA](#) | [HABERLER İÇİN YAZILIN](#)

HABERLER

Daressalaam'a ulaştım!

30 Mayıs 2011 6.8200S,39.2855E

Cumartesi öğleden sonra Tanzanya'nın kalbi olan Daressalaam şehir merkezine vardım. Sonbaharda Hint Okyanusu'nda kürek çekerken Afrika anakitasında karaya çıkabileceğim yerlerden biri olarak burayı düşündüğümde limanın bulunduğu koyu hayalimde daha büyük canlandırmıştım. Hiç de öyle değilmiş...

14 Mayıs sabahı Angoche'den kuzeye çıkan toprak yolda Monapo yakınlarında bisikletle tekrar yola koyuldum. Michael Smewing o gün bana yardım etti, Nacala'dan başlangıç noktama bisikletimi, treylerimi ve heybelerimi getirdi. Önce fazla uzakta olmayan Namialo'ya gidip oradan Mozambik'in kuzeyinde geri kalmış Cabo Delgado bölgesine doğru pedal bastım. Mueda'dan geçip Negomane'de Rovuma nehri üzerine yapılmış yeni köprüyle Tanzanya'ya geçerim diye düşüncelerim vardı. Köprü kıyıdan 200 km daha içeride olduğundan yolumu epey uzatacaktı aslında. Alternatifim ise kıyıdaki Moçimboa da Praia'ya doğru yönelip oradan kuzeye devam etmekte. O zaman Rovuma geçişi bir kayıkla gerçekleşecekti.

Mozambik yollarında yalnız bir bisikletçi olmak zordu. Yiyecek bulmak sürekli sorun oldu. Kerpiç evlerin arasında bahçelerinde çiftçilikle geçiniyordu millet. Tek katlı ufacık evleri, yol boyunca dizilmiş, bunlardan pazar yeri görevi de gören ufak köylere yayan gidip geliyorlardı. Her sabah, gün ağarmadan yolun iki tarafında yayalar beliriyor, büyük torbalar, odun, bazen bir su kovası ya da bir sepet sebze, kimi zaman sırf elleri serbest kalsın diye kafalarının üzerinde bir saban, yürüyorlardı. Kadınlar yüklerine ek olarak bir de üçgen bir bezle çocuklarını bellerine bağlıyordu. Daha çok sabahları hareketli olan bu pazar yerleri bazen denk geliyordu ama yüklü bisikletimle buralara girmem mümkün değildi.

Fotoğraf makinasını çevirince ciddileşen mağrur bir yaşlı kadın.

Mozambik'te bisikletler yük taşımada çok iş görüyordu.

bisikletimle buralara girmem mümkün değildi.

Hizmet sektörü yok gibiydi; ortada dönecek nakit olmayan bu ülkede bir restoran bile bulmak zordu. Yol kenarında papaya ya da limon satan birini bulsam kendimi şanslı hissediyordum. Köylerde ufak kirli ahşap dükkanlarda pet şişede su, ya da gazoz, bayat kraker ve sigara satılıyordu. Gazoz kola falan içindeki şeker ve kafeinle ucuz enerji içeceği yerine geçiyordu. Büyükçe kasabalarda pençao dedikleri suyu akmayan ufak kötü oteller vardı. Bir kovadan kepçeyle yıkanmak gerekiyordu. Böylesi yerlerde tuvaleti kullanmayıp sabah faslını yol kenarında giderilmek üzere ertelemeyi tercih ediyordum.

Köylüler için dayanıklı tek vitesli bir bisiklet yayan hayatın sorunlarını çözen bir yatırımdı. Bunlarla yapmadıkları iş yoktu. Kimi zaman olmayacak yüksekliğe kadar ot torbası, kömür çuvalı, desteyle odun, olmadı bir sepette keçi yüklüyor ya da arkada bir yolcu taşıyorlardı bisikletleriyle. Bitmek bilmeyen yaya trafiği yüzünden, yol kenarında çalısız, evsiz, bahçesiz bir fırsat yakalasam bile çadır kuramıyordum. Yerliler, bilhassa çocuklar çok meraklıydı ve görenler birbirlerine yüksek sesle varlığını haber veriyor, bu sefer etrafımda bir kalabalık oluşuyordu. Rahat edebilmek için zor da olsa görünmemem hatta bazen karanlığı beklemem gerekiyordu.

Çocukların okula gitmeleri hiç kolay değildi. Yeterli beslenemedikleri aşıkardı, uzun mesafeler yürüyüp sabahları okula geliyor, okulda ne yedikleri meçhul, defter kitap okulda bırakılıp akşamları ev dedikleri kerpiç kutulara geri dönüyorlardı. Ev ödevi verilmesi, ışığı olmayan evlerde ödev yapılması, öğrenilenin pekiştirilmesi mümkün değildi. Temel eğitimde böylesi sorunları olan bir ülke nasıl ilerleyebilirdi?

Ev inşasında kullandıkları yöntemlerle çok katlı bina yapılması dolayısıyla bir yerde yoğunlaşacak nüfusa hizmet getirilmesi söz konusu değildi. Böylesi fakir bir ülkede birbirinden ayrı her kulübeye su, elektrik, lağım döşenmesi düşünülemezdi bile. Öğrencilerin yaşadıkları bu problemlerin sadece bir dışı vurumuydu. Kimbilir belki yatılı okullar bir çözüm olabilirdi.

Macomia'dan geçerken edindiğim yerel bilgiye göre Mueda'nın ötesinde aslan, leopard, sırtlan ve fil bulunabileceği içimde bir tereddüde neden olmuştu. Mueda ile Negomane arasında 150 kilometreyi bulan yolun kumlu olduğunu öğrenince yolu uzatmama kararını almam zor olmadı.

Sabah 11'den ikindiye kadar bu enlemlerde güneş çok yakıyor. Yokuş yukarı yüklü bisikletimi iterken rüzgarım olmadığından çok sıcaklıyordum. Macomia'nın kuzeyindeki bir yol inşasında peklği sürekli değişen kumlu yüzey beni bir kaç kere yere yıktı, dizlerim ve dirseklerim yüzüldü kanlandı, bisikletimi iterek yürümek zorunda kaldım. Palma'nın kuzeyindeki yol haritada tali yol olarak belirtilmişti, ancak arazi vitesli araçların ezdiği çayırlarda oluşmuş kumlu bir patikadan ibaret çıktı. Bunun beyaz kumunu herhangi bir sahile koysak, güzel kumsal olurdu hani... Treylerimin ufak tekeri kumun üzerinde dönmek yerine bir çapa gibi iz kazıyor, bunu yenmek için bisikletin gidonunu olanca gücümle ittiğimdeyse ön teker kuma gömülüyor, ayakbılarım kumla doluyordu. Yakan güneşin altında bu iş olağanüstü çaba gerektirmekteydi. Günlerce, bütün gün yükümü ittim, olmadı çektim, bisikletimle boğuştum durdum...

Mozambik'te bisikletler yük taşımada çok iş görüyordu.

Güney Afrika'dan iki motosikletli çamurlu yollarda benimle aynı ızdırabı paylaştı. Fotoğraftakinin ismi Claudio.

Rovuma nehrini 22 Mayıs günü geçişim benim Venedik gondollarında olduğu gibi sırıla dibi itmek konusundaki beceriksizliğim dışında epey kolay oldu. Kayığın sahibine para ödedim, sonra da kenara çekilip işi bana bırakmasını söyledim. Tam arkadan geriye doğru itmeme gerekmesine rağmen dibi her itişimde kayık bir o yana bir bu yana dönüyordu. Sonunda kayığın burnunu sahibinin uyarısına rağmen götürüp bir sığılıkta dibe oturttum. Gelgit nedeniyle su epey alçalmıştı. Bacak boyu derinlikte suya inip kayığı yeniden yüzdürdükten sonra tekrar binmedim, sığılıktan yürüyerek karşıya geçtim ve kayığı işinin ustaları bana ulaştırdı. Tüm geçiş 45 dakika kadar sürmüştü, bisikletimi falan indirdik, Tanzanya tarafında stabilize toprak yolda daha rahat devam ettim.

Mtwara'da aynı akşam kaldığım otelin yanında çok gürültülü içimi titreten bir basla sabahın birine kadar müzik çalan bir bar denk geldi. Halbuki bir önceki akşam Mozambik tarafında nehrin 15 km kadar güneyinde kum yolun 100 metre kadar bir yanında çadır kurmuştum. O sabah uyandığımda yolda güneşe doğru yürüyen bir filin bıraktığı koca ayak izleri vardı.

26 Mayıs Perşembe günü, ilk defa belki başaramayacağım aklımdan geçti. 24 saat durmadan yağın sağanak yağmur, 60 kilometrelik bir yol inşasını geçilmez kılmış, bileğime kadar çamur ya da ağır araçların tekerlerinin oyduğu çukurlarda diz boyu bulamaç beni yavaşlatmıştı. İlk 20 km boyunca böylesi bir ortamda mücadele ederken giderek ümitsizliğe kapılmaya başlamışken sonrasında henüz tamamlanmamış stabilize kaplı anayola çıkabildim. İnşaat halindeki bu yola araçlar girmesin diye yığıldıkları kütük ya da kum yığınlarının etrafından dolanabildim. Çamurdan kurtulunca moralim düzeldi, ondan sonra hiçbir aracın geçmediği "özel yolumda" kuzeye devam ettim.

Daressalaam'da Zambiya vizesini aldıktan sonra Arusha'ya gideceğim. Orada, Around-n-Over olarak ben Afrika'dayken hayır projesi olarak üstlendiğimiz Mateves Ortaokulu'nu ziyaret edeceğim. [Mountain Madness](#) ve buradaki [African Environments](#) ile beraber bu okula 20 sınıf eklenmesi için çalışacağız. Türklere gelen bağışların Türkiye'de İlköğretim Okullarına Yardım Vakfı'na (İLKİYAR) yardım için kullanılması konusunda yönetim kurulu kararımız var. Ben Eylül ayında Namibya'dan denize açılana kadar geçen sürede bize ulaşan diğer bağışları Mateves projesinde değerlendireceğiz.

Mateves Ortaokulu 2006 yılından beridir 10 sınıfa ulaşmış, bu geçen sürede öğrenci sayısı 1.200'e çıkmış. Yeni kaydolun öğrencilerle birlikte öğrenci sayısının 1.600'e çıkması bekleniyor. Mevcut öğrenciler için eğitim kalitesini artırmak ve yeni öğrencilere yer açmak için ek sınıf inşası şart. Mevcut sınıf sayısını artırınca öğretmenlerin her bir öğrenciye daha çok vakit ayırması mümkün olacak. Hedef her sınıfta 50 öğrenci olması...

Kilimanjaro çıkışına katılmak üzere benimle buluşacak ekibimizdekiler 2011 yılının sonuna kadar Mateves için bağış derliyor olacak. Ben de Namibya'dan güney Atlas Okyanusu'na açılana kadar Afrika'da geçirdiğim süre zarfında konuyu işleyip, yabancıları bağışa teşvik edeceğim. Sonuç ne olacak çok merak ediyorum: hiç tanımadıkları, bilmedikleri bir üçüncü dünya ülkesinin ortaokuluna yabancılardan gelecek bağışlar, "gitmesek de görmesek de o köy bizim köyümüzdür" şarkılarıyla büyümüş Türklerin kendi ülkelerindeki Yatılı İlköğretim Bölge Okulları'ndaki öğrencilerine layık gördüğü bağışlardan fazla mı olacak?

Erden.

NOT: [Safha 3](#) sayfası Kosciuszko çıkışından beri çabalarımı özetliyor. Aynı zamanda [Google Earth rotamı](#) Daressalaam'a kadar güncelleştirdim.